

fredshed med, at § 4 er kommet ind i Lovforslaget, ikke saa meget, fordi jeg kan føle mig tilfredsstillet ved den Fremgangsmaade, man fastslaar at ville følge i denne Paragraf, som fordi man nu har taget sig af de Tiendeydere, der er blevet uretfærdigt stillet ved den sene Afløsning. Jeg vilde have fundet det mere rationelt, om man havde sagt, at de Tiendeydelser, der skal svares efter 1. Januar 1915, for Fremtiden vil være at svare efter Gennemsnitskapitelstaksten for 1892—1901, samme Gennemsnitsbeløb, hvorefter Tiendeafløsningen finder Sted. Men da Hensynet til at opnaa Enighed i denne Sag har spillet saa stor en Rolle, har jeg ikke fundet mig foranlediget til at stille Ændringsforslag og kan ogsaa stemme for det foreliggende Forslag, idet jeg forstaar Paragraffen paa samme Maade som det ærede Medlem fra Ruds Vedby (Svendsen).

Hauge: Det er ikke uden stor Betænkkelighed, at jeg og mine Partifæller i det om denne Sag nedsatte Udvalg har godkendt den her foreliggende Betænkning og været med til at sætte vore Navne under de Ændringsforslag, der er stillede til det af den højtærede Minister fremsatte Lovforslag om en overordentlig Kapitelstakst for 1914. Vi vilde meget hellere have haft, at Regeringen kunde have fastholdt sit oprindelige Lovforslag, og at dette kunde været blevet ophøjet til Lov. Men som Forholdene kom til at ligge, var der ingen Mulighed for, at det kunde ske. Vi skønnede, at vi ikke havde noget Valg; vi maatte stemme for Ændringsforslaget, saaledes som det blev stillet af det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) i Overensstemmelse med de Udtalelser, han fremsatte her ved Sagens første Behandling. Saaledes som Lovforslaget nu kommer til at foreligge, naar Ændringsforslagene vedtages, vil vi faa den samme Kapitelstakst for 1914, som vi vilde have faaet efter Ministerens Lovforslag, men i de kommende Aar vil den blive anderledes. Heri ligger den store Forskel. Ved at man tager Gennemsnittet af de sidste 4 Aars ordentlige Kapitelstakster ved Fastsættelsen af den endelige Kapitelstakst, kommer man til det Resultat, at Nyderne af disse Ydelser efter Kapitels-takst faar alt, hvad de har Krav paa efter

den hidtil gældende Lovgivning. Yderne kommer altsaa til at betale det fulde Beløb, og det finder vi er uretfærdigt, fordi Kapitelstaksterne er ekstraordinært høje, ikke som Følge af Høstudhyttet, men paa Grund af Krigstilstanden i Europa. Man kan deraf se, at Kapitelstaksterne ikke i alle Tilfælde kommer til at virke retfærdigt. Vi har imidlertid ment, at vi burde stemme for Lovforslaget i den foreslaaede Skikkelse, ikke mindst af den Grund, at vi er saa langt henne i Rigsdagssamlingen, at der neppe kan blive Tid til at foretage nye Overvejelser.

§ 4 i det foreslaaede nye Lovforslag tilsiger de Tiendeydere, der ikke har faaet deres Tiende afløst, en ny Gave af Statskassen. Der skal for Aaret 1914 svares ca. 70,000 Tdr. Korn i Tiende. Jeg antager, at saaledes som § 4 nu foreslaas affattet, vil det betyde, at Staten kommer til at udrede ca. 200,000 Kr. til de Tiendeydere, som ikke har faaet deres Tiende afløst. Vi skønner ikke, at det er paa-krævet at give Tiendeyderne en saadan ny stor Gave af Statskassen, det er i alt Fald givet, at de Tiendeydere, som ikke har faaet deres Tiende afløst, intet juridisk Krav har paa Statskassen; om de har et moralsk Krav, bliver en Sag for sig, det tvivler jeg for øvrigt om.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale, at man stemmer for Lovforslaget, som det her foreslaas ændret.

Wenzel Neergaard: Jeg kan ogsaa slutte mig til Lovforslaget i den foreslaaede nye Skikkelse. I disse Tider, der maa betegnes som i høj Grad ekstraordinære, har vi paa forskellige Omraader foretaget ekstraordinære Skridt, og man kan heller ikke nægte, at dette Lovforslag har Karakter af et ekstraordinært Skridt. Det har imidlertid staaet ret klart for mig, at de høje Kapitelstakster, vi har i Aar, ikke staar i noget virkeligt Forhold til, hvad Yderne gennemgaaende har faaet for deres Varer. For en Menneskealder siden drev man jo Landbrug paa den Maade, at man en Gang imellem tærskede lidt Sæd og solgte den til Købmanden, efterhaanden som den blev tærsket, og derved opnaaede man altid at faa Kapitelstaksten, som bliver sat i disse fire be-